

Zbiór Orzeczeń

POSTANOWIENIE TRYBUNAŁU (dziesiąta izba)

z dnia 17 lipca 2023 r. *

Odesłanie prejudycjalne – Artykuł 99 regulaminu postępowania przed Trybunałem –
Odpowiedź, która może zostać w sposób jednoznaczny wyprowadzona z orzecznictwa –
Jurysdykcja, prawo właściwe, uznawanie i wykonywanie orzeczeń, przyjmowanie i wykonywanie
dokumentów urzędowych dotyczących dziedziczenia oraz ustanowienie europejskiego
poświadczenia spadkowego – Rozporządzenie (UE) nr 650/2012 – Artykuł 10 ust. 1 lit. a) –
Jurysdykcja dodatkowa – Artykuł 267 TFUE – Obowiązek przestrzegania wydanych przez sąd
wyższej instancji wskazówek interpretacyjnych

W sprawie C-55/23 [Jurtukała]ⁱ,

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie
prejudycjalnym, złożony przez Sąd Rejonowy Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie
(Polska) postanowieniem z dnia 6 grudnia 2022 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 3 lutego
2023 r., w postępowaniu:

PA

przy udziale:

MO,

TRYBUNAŁ (dziesiąta izba),

w składzie: D. Gratsias, prezes izby, M. Ilešič (sprawozdawca) i I. Jarukaitis, sędziowie,

rzecznik generalny: M. Campos Sánchez-Bordona,

sekretarz: A. Calot Escobar,

postanowiwszy, po zapoznaniu się ze stanowiskiem rzecznika generalnego, orzec w formie
postanowienia z uzasadnieniem, zgodnie z art. 99 regulaminu postępowania przed Trybunałem,

wydaje następujące

* Język postępowania: polski.

ⁱ — Niniejszej sprawie została nadana fikcyjna nazwa, która nie odpowiada rzeczywistej nazwie żadnej ze stron postępowania.

Postanowienie

- 1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 10 ust. 1 lit. a) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 650/2012 z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń, przyjmowania i wykonywania dokumentów urzędowych dotyczących dziedziczenia oraz w sprawie ustanowienia europejskiego poświadczenia spadkowego (Dz.U. 2012, L 201, s. 107; sprostowania: Dz.U. 2012, L 344, s. 3; Dz.U. 2013, L 60, s. 140; Dz.U. 2019, L 243, s. 9), a także art. 267 TFUE.
- 2 Wniosek ten został przedstawiony w ramach postępowania sądowego wszczętego na wniosek PA w przedmiocie ustalenia spadkobierców jej brata, zmarłego w dniu 9 maja 2020 r. w Hamburgu (Niemcy).

Ramy prawne

Prawo Unii

- 3 Motywy 23 i 30 rozporządzenia nr 650/2012 mają następujące brzmienie:

„(23) W świetle rosnącej mobilności obywateli oraz z myślą o zapewnieniu należytego działania wymiaru sprawiedliwości w Unii i o zapewnieniu rzeczywistego łącznika między daną sprawą spadkową a państwem członkowskim, w którym sprawowana jest jurysdykcja, w niniejszym rozporządzeniu należy przewidzieć, że do celów ustalenia zarówno jurysdykcji jak i prawa właściwego ogólnym łącznikiem powinno być miejsce zwykłego pobytu zmarłego w chwili śmierci [...].

[...]

(30) W celu zapewnienia, aby sądy wszystkich państw członkowskich mogły na tych samych podstawach sprawować jurysdykcję w sprawach dotyczących spadku po osobach niemających miejsca zwykłego pobytu w państwie członkowskim w chwili śmierci, w niniejszym rozporządzeniu należy zawrzeć uporządkowany hierarchicznie, wyczerpujący wykaz podstaw, w oparciu o które można sprawować jurysdykcję dodatkową”.
- 4 Rozdział II tego rozporządzenia, zatytułowany „Jurysdykcja”, obejmuje między innymi art. 4–10 i 15.
- 5 Artykuł 4 omawianego rozporządzenia, zatytułowany „Jurysdykcja ogólna”, stanowi:

„Sądy państwa członkowskiego, w którym zmarły miał swoje miejsce zwykłego pobytu w chwili śmierci, mają jurysdykcję do orzekania co do ogółu spraw dotyczących spadku”.
- 6 Artykuł 5 tego samego rozporządzenia, zatytułowany „Umowa prorogacyjna”, stanowi w ust. 1:

„W przypadku gdy wybrane przez zmarłego prawo regulujące dziedziczenie po nim zgodnie z art. 22 jest prawem państwa członkowskiego, zainteresowane strony mogą umówić się, że wyłączną jurysdykcję do orzekania w sprawie dotyczącej spadku mają sąd lub sądy tego państwa członkowskiego”.

7 Artykuły 6–9 rozporządzenia nr 650/2012 uściślają warunki stosowania art. 5 ust. 1 tego rozporządzenia.

8 Artykuł 10 omawianego rozporządzenia, zatytułowany „Jurysdykcja dodatkowa”, stanowi:

„1. W przypadku gdy miejsce zwykłego pobytu zmarłego w chwili jego śmierci nie znajduje się w państwie członkowskim, sądy państwa członkowskiego, w którym znajdują się składniki majątku spadkowego, pomimo tego mają jurysdykcję do orzekania co do ogółu spraw dotyczących spadku, jeżeli:

a) zmarły miał w chwili śmierci obywatelstwo tego państwa członkowskiego; lub w przypadku gdy nic zachodzi ta okoliczność:

b) zmarły miał wcześniej miejsce zwykłego pobytu w tym państwie członkowskim, pod warunkiem że do chwili wniesienia sprawy do sądu upłynęło nie więcej niż pięć lat od chwili zmiany tego miejsca zwykłego pobytu.

2. W przypadku gdy żaden sąd w państwie członkowskim nie ma jurysdykcji na podstawie ust. 1, sądy państwa członkowskiego, w którym znajdują się składniki majątku spadkowego, pomimo tego mają jurysdykcję do orzekania w sprawach dotyczących tych składników majątku”.

9 Artykuł 15 tego rozporządzenia, zatytułowany „Badanie jurysdykcji”, ma następujące brzmienie:

„W przypadku gdy do sądu państwa członkowskiego wniesiono sprawę spadkową, co do której sąd ten nie ma jurysdykcji na mocy niniejszego rozporządzenia, sąd ten stwierdza z urzędu brak swojej jurysdykcji”.

10 Zawarty w rozdziale III rozporządzenia nr 650/2012, zatytułowanym „Prawo właściwe”, art. 22, opatrzony tytułem „Wybór prawa”, stanowi w ust. 1:

„Każdy może dokonać wyboru prawa państwa, którego obywatelstwo posiada w chwili dokonywania wyboru lub w chwili śmierci, jako prawa, któremu podlega ogół spraw dotyczących jego spadku.

[...]”.

Prawo polskie

11 Artykuł 386 § 6 ustawy – Kodeks postępowania cywilnego z dnia 17 listopada 1964 r., w brzmieniu mającym zastosowanie do sporu w postępowaniu głównym (Dz.U. z 2021 r., poz. 1805; zwanej dalej „kodeksem postępowania cywilnego”), stanowi:

„Ocena prawna wyrażona w uzasadnieniu wyroku sądu drugiej instancji wiąże zarówno sąd, któremu sprawa została przekazana, jak i sąd drugiej instancji przy ponownym rozpoznaniu sprawy. Nie dotyczy to jednak przypadku, gdy nastąpiła zmiana stanu prawnego lub faktycznego albo po wydaniu wyroku sądu drugiej instancji Sąd Najwyższy w uchwale rozstrzygającej zagadnienie prawne wyraził odmienną ocenę prawną”.

Postępowanie główne i pytania prejudycjalne

- 12 BF (zwany dalej „zmarłym”), obywatel polski, zmarł w dniu 9 maja 2020 r. w Hamburgu.
- 13 PA, siostra zmarłego, złożyła wniosek do Sądu Rejonowego Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie (Polska), który jest sądem odsyłającym, celem ustalenia spadkobierców zmarłego.
- 14 We wniosku PA wskazała, że miejsce ostatniego zwykłego pobytu jej brata znajdowało się w Hamburgu, że pozostawił on majątek nieruchomy w Polsce i że nie dokonał wyboru prawa właściwego dla ogółu spraw dotyczących spadku po nim. Uściśliła również, że syn zmarłego, jego żona, matka, siostrzenica i ona sama złożyli oświadczenia o odrzuceniu spadku przed sądem niemieckim.
- 15 Postanowieniem z dnia 30 sierpnia 2022 r. sąd odsyłający odrzucił wniosek PA z uwagi na brak jurysdykcji sądów polskich do orzekania o spadku zmarłego, którego ostatnie miejsce zwykłego pobytu znajdowało się na terytorium innego państwa członkowskiego niż Rzeczpospolita Polska. Odrzucił on możliwość zastosowania zasady jurysdykcji dodatkowej przewidzianej w art. 10 ust. 1 lit. a) rozporządzenia nr 650/2012, gdyż stwierdził, że przepis ten dotyczy jedynie zmarłych, których ostatnie miejsce zwykłego pobytu nie znajdowało się na terytorium żadnego państwa członkowskiego.
- 16 Na skutek wniesionego zażalenia Sąd Okręgowy w Szczecinie (Polska) postanowieniem z dnia 14 listopada 2022 r. uchylił postanowienie z dnia 30 sierpnia 2022 r. i wyjaśnił, że przyjęta przez sąd odsyłający wykładnia art. 10 ust. 1 lit. a) rozporządzenia nr 650/2012 jest błędna. Zdaniem Sądu Okręgowego w Szczecinie przepis ten przyznaje dodatkową jurysdykcję temu państwu członkowskiemu, w którym zmarły pozostawił majątek i którego jest obywatelem, nawet jeżeli miejsce jego pobytu nie znajdowało się w tym państwie członkowskim.
- 17 Rozpoznający ponownie sprawę w postępowaniu głównym sąd odsyłający nie podziela wykładni art. 10 ust. 1 lit. a) rozporządzenia nr 650/2012 przyjętej przez Sąd Okręgowy w Szczecinie, która jest jego zdaniem sprzeczna z literalnym znaczeniem tego przepisu, a także z celami rozporządzenia nr 650/2012.
- 18 Sąd odsyłający wyjaśnia, że zgodnie z przepisami prawa krajowego sąd rozpoznający sprawę jest związany – nawet błędną – wykładnią prawa Unii przyjętą przez sąd wyższej instancji, a tym samym wskazany konflikt interpretacyjny prawa Unii może być rozwiązany jedynie w drodze odpowiedzi Trybunału na pytanie prejudycjalne. Sąd odsyłający zauważa w tym względzie, że żaden przepis prawa krajowego nie zawiera wprost uregulowania, które pozwalałoby na odstępianie od wykładni sądu wyższej instancji, w sytuacji, w której w kwestii wypowiedziałby się Trybunał. Jednakże sąd ten uważa, że przez wzgląd na zapewnienie realizacji celów przewidzianych w art. 267 TFUE powinien móc w pełni uwzględnić wykładnię prawa Unii dokonaną w orzeczeniu wydanym w trybie prejudycjalnym, nawet jeżeli nie jest ona zgodna z wykładnią krajowego sądu wyższej instancji w postępowaniu głównym.

- 19 W tych okolicznościach Sąd Rejonowy Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:

- „1. Czy art. 10 ust. 1 lit. a) rozporządzenia [nr 650/2012] należy interpretować w ten sposób, że ma on zastosowanie jedynie w sytuacji, gdy zmarły nie miał miejsca zamieszkania w jakimkolwiek państwie członkowskim związanym rozporządzeniem, czy też przyznaje on dodatkową jurysdykcję państwu członkowskiemu, w którym zmarły pozostawił majątek i posiadał jego obywatelstwo w chwili śmierci, nawet jeżeli jego zwykłe miejsce pobytu w chwili śmierci znajdowało się w innym państwie członkowskim związanym rozporządzeniem?
2. Czy prawo Unii, w szczególności art. 267 TFUE, należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwia się ono regulacji prawa krajowego, zgodnie z którą sąd jest związany oceną prawną sądu wyższej instancji dotyczącą wykładni prawa europejskiego, która to ocena jest sprzeczna z wykładnią przeprowadzoną przez Europejski Trybunał Sprawiedliwości także w danej konkretnej sprawie w orzeczeniu wydanym w trybie prejudycjalnym?”.

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

- 20 Zgodnie z art. 99 regulaminu postępowania jeżeli odpowiedź na pytanie prejudycjalne można wywieść w sposób jednoznaczny z orzecznictwa lub jeżeli odpowiedź na pytanie prejudycjalne nie pozostawia żadnych uzasadnionych wątpliwości, Trybunał może w każdej chwili, na wniosek sędziego sprawozdawcy i po zapoznaniu się ze stanowiskiem rzecznika generalnego, orzec w formie postanowienia z uzasadnieniem.
- 21 W niniejszej sprawie Trybunał stoi na stanowisku, że odnośnie do pytania pierwszego brzmienie art. 10 ust. 1 lit. a) nie pozostawia żadnych uzasadnionych wątpliwości, a jeśli chodzi o pytanie drugie – wykładnię prawa Unii, o którą zwrócił się sąd odsyłający, można wywieść w sposób jednoznaczny z wyroku z dnia 5 października 2010 r., *Ełczinow* (C-173/09, EU:C:2010:581). W niniejszej sprawie należy wobec tego zastosować art. 99 regulaminu postępowania.

W przedmiocie pytania pierwszego

- 22 Poprzez swoje pytanie pierwsze sąd odsyłający zmierza zasadniczo do ustalenia, czy art. 10 ust. 1 lit. a) rozporządzenia nr 650/2012 należy interpretować w ten sposób, że przewidziana w tym przepisie zasada jurysdykcji dodatkowej znajduje zastosowanie tylko wtedy, gdy miejsce zwykłego pobytu zmarłego w chwili jego śmierci znajdowało się w państwie członkowskim niezwiązanym tym rozporządzeniem lub w państwie trzecim.
- 23 W tym względzie należy przypomnieć, że art. 4 rozporządzenia nr 650/2012 ustanawia zasadę jurysdykcji ogólnej, zgodnie z którą sądy państwa członkowskiego, w którym zmarły miał miejsce zwykłego pobytu w chwili śmierci, mają jurysdykcję do orzekania co do ogółu spraw dotyczących spadku.
- 24 Jeżeli zmarły miał miejsce zwykłego pobytu w państwie członkowskim, sądy innego państwa członkowskiego, którego obywatelstwo posiadał, mogą mieć jurysdykcję zgodnie z art. 5–9 rozporządzenia nr 650/2012, jeżeli zmarły wybrał, zgodnie z art. 22 tego rozporządzenia, prawo tego ostatniego państwa członkowskiego jako prawo regulujące ogół spraw dotyczących jego spadku.

- 25 Poza tym art. 10 ust. 1 lit. a) rozporządzenia nr 650/2012 ustanawia zasadę jurysdykcji dodatkowej do orzekania co do ogółu spraw dotyczących spadku na rzecz sądów państwa członkowskiego, w którym znajdują się składniki majątku spadkowego, jeżeli zmarły miał w chwili śmierci obywatelstwo tego państwa członkowskiego. Jednak jak wynika z brzmienia części pierwszej art. 10 ust. 1 tego rozporządzenia, jurysdykcję dodatkową opierającą się na tym przepisie przewidziano jedynie na wypadek, gdy miejsce zwykłego pobytu zmarłego w chwili jego śmierci nie znajduje się w państwie członkowskim.
- 26 Należy w tym zakresie przypomnieć, że Trybunał w wyroku z dnia 7 kwietnia 2022 r., V A i Z A (Jurysdykcja dodatkowa w sprawach spadkowych) (C-645/20, EU:C:2022:267) uściślił przy dokonywaniu wykładni art. 10 ust. 1 lit. a) rozporządzenia nr 650/2012, że zarówno art. 4 tego rozporządzenia, jak i jego art. 10 ust. 1 mają na celu jedynie określenie jednolitych przesłanek jurysdykcji do orzekania co do ogółu spraw dotyczących spadku. Ów art. 10, zawarty w rozdziale II rozporządzenia, który ustanawia zbiór norm w zakresie jurysdykcji w sprawach spadkowych, przewiduje jurysdykcję dodatkową w stosunku do jurysdykcji ogólnej, ustanowionej przez art. 4 omawianego rozporządzenia, który wskazuje na sądy miejsca zwykłego pobytu zmarłego jako sądy mające jurysdykcję do orzekania co do ogółu spraw dotyczących spadku [wyrok z dnia 7 kwietnia 2022 r., V A i Z A (Jurysdykcja dodatkowa w sprawach spadkowych), C-645/20, EU:C:2022:267, pkt 30].
- 27 W tym względzie Trybunał uściślił, że pomiędzy jurysdykcją sądu wynikającą z art. 4 rozporządzenia nr 650/2012 a jurysdykcją sądu przewidzianą w art. 10 tego rozporządzenia nie zachodzi stosunek hierarchiczny, ponieważ każda z tych podstaw jurysdykcji znajduje zastosowanie w innej sytuacji. Podobnie okoliczność, że jurysdykcja, o której mowa w art. 10 tego rozporządzenia, jest kwalifikowana jako „dodatkowa”, nie oznacza, że przepis ten wiąże sąd w mniejszym stopniu niż przepis art. 4 tego rozporządzenia, dotyczący jurysdykcji ogólnej. W tym względzie należy stwierdzić, że użycie wyrażenia „pomimo tego” w art. 10 ust. 1 rozporządzenia nr 650/2012 sugeruje, że przepis ten dotyczy normy jurysdykcyjnej równoważnej z zasadą ustalania jurysdykcji ogólnej ustanowioną w art. 4 tego rozporządzenia i uzupełniającą ją, w związku z czym w przypadku gdy nie znajduje zastosowania ten ostatni artykuł, należy sprawdzić, czy zostały spełnione przesłanki jurysdykcji przewidziane w art. 10 tego rozporządzenia [wyrok z dnia 7 kwietnia 2022 r., V A i Z A (Jurysdykcja dodatkowa w sprawach spadkowych), C-645/20, EU:C:2022:267, pkt 33, 34].
- 28 Dodatkowo Trybunał orzekł, że owe zasady ustalania jurysdykcji międzynarodowej względem ogółu spraw dotyczących spadku nie dają zainteresowanym możliwości wyboru, w zależności od ich interesów, sądu państwa członkowskiego, z zastrzeżeniem zastosowania art. 5 tego rozporządzenia w przypadku dokonania przez zmarłego wyboru prawa właściwego dla dziedziczenia [wyrok z dnia 7 kwietnia 2022 r., V A i Z A (Jurysdykcja dodatkowa w sprawach spadkowych), C-645/20, EU:C:2022:267, pkt 32].
- 29 W odniesieniu zwłaszcza do okoliczności, w których Trybunał przyjął taką wykładnię, należy zauważyć, że w pkt 25 wyroku z dnia 7 kwietnia 2022 r., V A i Z A (Jurysdykcja dodatkowa w sprawach spadkowych) (C-645/20, EU:C:2022:267) Trybunał wyszedł z założenia, że stałe miejsce pobytu zmarłego znajdowało się w Zjednoczonym Królestwie, czyli w państwie członkowskim, które nawet przed swoim wyjściem ze struktur Unii nie było związane rozporządzeniem nr 650/2012. Trybunał przyjął do celów dokonania wykładni art. 10 tego rozporządzenia, że zasady dotyczące jurysdykcji przewidziane w tym przepisie mogły znaleźć zastosowanie w sytuacji, gdy zmarły miał miejsce zwykłego pobytu w państwie członkowskim Unii, które nie było związane omawianym rozporządzeniem.

- 30 W niniejszej sprawie, jak wynika z postanowienia odsyłającego, ostatnie miejsce zwykłego pobytu zmarłego znajdowało się w Niemczech, a zmarły nie dokonał wyboru prawa właściwego dla ogółu spraw dotyczących spadku.
- 31 W tych okolicznościach z jednoznacznego brzmienia art. 10 ust. 1 lit. a) rozporządzenia nr 650/2012 wynika wyraźnie, że przepis ten nie znajduje zastosowania w sytuacji takiej jak rozpatrywana w postępowaniu głównym, w której miejsce zwykłego pobytu zmarłego w chwili jego śmierci znajdowało się w państwie członkowskim związanym tym rozporządzeniem.
- 32 Z uwagi na powyższe odpowiedź na pytanie pierwsze jest następująca: art. 10 ust. 1 lit. a) rozporządzenia nr 650/2012 należy interpretować w ten sposób, że przewidziana w tym przepisie zasada jurysdykcji dodatkowej znajduje zastosowanie tylko wtedy, gdy miejsce zwykłego pobytu zmarłego w chwili jego śmierci znajdowało się w państwie członkowskim niezwiązanym tym rozporządzeniem lub w państwie trzecim.

W przedmiocie pytania drugiego

- 33 Poprzez pytanie drugie sąd odsyłający zmierza zasadniczo do ustalenia, czy prawo Unii, a w szczególności art. 267 TFUE, stoi na przeszkodzie temu, aby sąd krajowy orzekający w następstwie uchylenia wydanego przez niego orzeczenia przez sąd wyższej instancji był związany, zgodnie z krajowym prawem procesowym, oceną prawną dokonaną przez ten sąd wyższej instancji, jeżeli ocena ta nie jest zgodna z prawem Unii w wykładni nadanej mu przez Trybunał.
- 34 W tym względzie, zgodnie z utrwalonym orzecznictwem, art. 267 TFUE przyznaje sądom krajowym jak najszersze uprawnienie do wystąpienia do Trybunału, jeśli uznają one, że w zawisłej przed nimi sprawie pojawiły się pytania związane z wykładnią lub oceną ważności przepisów prawa Unii wymagające rozstrzygnięcia z ich strony (wyrok z dnia 5 października 2010 r., *Elcinow* (C-173/09, EU:C:2010:581, pkt 26 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 35 Należy ponadto przypomnieć, że wyrok wydany przez Trybunał w trybie prejudycjalnym wiąże sąd krajowy w zakresie dotyczącym wykładni lub ważności rozpatrywanych aktów instytucji Unii przy rozstrzyganiu zawisłego przed nim sporu (wyrok z dnia 5 października 2010 r., *Elcinow*, C-173/09, EU:C:2010:581, pkt 29 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 36 W tym zakresie sąd krajowy, który wykonuje uprawnienie przyznane mu w art. 267 akapit drugi TFUE, jest przy rozstrzyganiu zawisłego przed nim sporu związany dokonaną przez Trybunał wykładnią rozpatrywanych przepisów i w razie konieczności nie powinien uwzględniać oceny sądu wyższej instancji, jeśli mając na uwadze wykładnię przedstawioną przez Trybunał, stwierdzi, że owa ocena sądu wyższej instancji nie jest zgodna z prawem Unii (wyroki: z dnia 5 października 2010 r., *Elcinow*, C-173/09, EU:C:2010:581, pkt 30; z dnia 9 września 2021 r., *Dopravní podnik hl. m. Prahy*, C-107/19, EU:C:2021:722, pkt 46).
- 37 Co więcej, z zasady pierwszeństwa prawa Unii wynika, że w razie niemożności dokonania wykładni uregulowania krajowego w sposób zgodny z wymogami określonymi w prawie Unii sąd krajowy, do którego należy w ramach jego kompetencji stosowanie przepisów prawa Unii, jest zobowiązany zapewnić pełną ich skuteczność, w razie konieczności odstępując od stosowania, z własnej inicjatywy, wszelkich sprzecznych z nimi przepisów prawa krajowego, bez konieczności żądania uprzedniego uchylenia tych przepisów w drodze ustawodawczej lub w jakimkolwiek innym trybie konstytucyjnym lub oczekiwania na takie uchylenie (zob. podobnie wyroki: z dnia

5 października 2010 r., *Elcinow*, C-173/09, EU:C:2010:581, pkt 31 i przytoczone tam orzecznictwo; a także z dnia 9 września 2021 r., *Dopravní podnik hl. m. Prahy*, C-107/19, EU:C:2021:722, pkt 45 i przytoczone tam orzecznictwo).

- 38 Jeśli chodzi w szczególności o kwestię istnienia norm prawa wewnętrznego stanowiących, że sąd krajowy jest związany bezwarunkowo wykładnią prawa Unii dokonaną przez inny sąd krajowy, Trybunał orzekł już, że prawo Unii sprzeciwia się temu, by sąd krajowy był związany normą krajową, na której podstawie narzucona jest mu ocena prawna dokonana przez krajowy sąd wyższej instancji, jeżeli ta ocena nie jest zgodna z prawem Unii (wyrok z dnia 5 października 2010 r., *Elcinow*, C-173/09, EU:C:2010:581, pkt 32).
- 39 W tych okolicznościach wymóg zapewnienia pełnej skuteczności prawa Unii obejmuje w odpowiednim wypadku obowiązek dokonania przez sądy krajowe zmiany utrwalonego orzecznictwa, jeżeli opiera się ono na niezgodnej z prawem Unii wykładni prawa krajowego (wyrok z dnia 9 września 2021 r., *Dopravní podnik hl. m. Prahy*, C-107/19, EU:C:2021:722, pkt 47 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 40 Wynika stąd, że w niniejszej sprawie sąd odsyłający ma obowiązek zapewnienia pełnej skuteczności art. 267 TFUE, w razie potrzeby poprzez odstąpienie z własnej inicjatywy od stosowania krajowych przepisów prawa procesowego – w niniejszym wypadku art. 386 § 6 kodeksu postępowania cywilnego – które wymagają od niego stosowania wykładni prawa dokonanej przez Sąd Okręgowy w Szczecinie, jeżeli wykładnia ta nie jest zgodna z prawem Unii w wykładni nadanej mu przez Trybunał.
- 41 Biorąc pod uwagę całość powyższych rozważań, na pytanie drugie należy odpowiedzieć następująco: prawo Unii, a w szczególności art. 267 TFUE należy interpretować w ten sposób, że stoi ono na przeszkodzie temu, aby sąd krajowy orzekający w następstwie uchylenia wydanego przez niego orzeczenia przez sąd wyższej instancji był związany, zgodnie z krajowym prawem procesowym, oceną prawną dokonaną przez ten sąd wyższej instancji, jeżeli ocena ta nie jest zgodna z prawem Unii w wykładni nadanej mu przez Trybunał.

W przedmiocie kosztów

- 42 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach.

Z powyższych względów Trybunał (dziesiąta izba) postanawia, co następuje:

- 1) Artykuł 10 ust. 1 lit. a) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 650/2012 z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń, przyjmowania i wykonywania dokumentów urzędowych dotyczących dziedziczenia oraz w sprawie ustanowienia europejskiego poświadczenia spadkowego

należy interpretować w ten sposób, że

przewidziana w tym przepisie zasada jurysdykcji dodatkowej znajduje zastosowanie tylko wtedy, gdy miejsce zwykłego pobytu zmarłego w chwili jego śmierci znajdowało się w państwie członkowskim niezwiązanym tym rozporządzeniem lub w państwie trzecim.

2) Prawo Unii, a w szczególności art. 267 TFUE,

należy interpretować w ten sposób, że

stoi ono na przeszkodzie temu, aby sąd krajowy orzekający w następstwie uchylenia wydanego przez niego orzeczenia przez sąd wyższej instancji był związany, zgodnie z krajowym prawem procesowym, oceną prawną dokonaną przez ten sąd wyższej instancji, jeżeli ocena ta nie jest zgodna z prawem Unii w wykładni nadanej mu przez Trybunał.

Podpisy